

amb el Cristianisme nasqueren ben aviat els seus Hospitals.

Entre els primers que havien de donar forma a la bona obra hospitalària, sabem que l'any 258 el Diaca Llorens, junt amb altres fidels, en mig de la persecució de què eren objecte a Roma, acollia en certs llocs amagats a nombrosos malalts. Després aquesta mena d'albergs es propagaren, donant-los el nom de *Paupere gymnasia*.

L'any 380, una patrícia, de nom Fabiola, aixecà a les afores de la ciutat una casa on recollia, donant-los tota mena d'assistència, els pobres malalts abandonats en la via pública; com en tants pobles succeïa per vergonya de la humanitat². Després Pauia, una altra gran senyora, compadint-se dels pelegrins que anaven a Terra Santa, que aleshores eren en gran nombre, i molts dels quals hi arribaven extenuats pel llarc i penós camí, ella mateixa se n'anà a Jerusalem, on, segons un escrit que em dona aquesta nota³,

"...de común acuerdo con otras mugeres piadosas fundó una asociación dirigida por S. Jerónimo, que tenía por objeto auxiliar a los peregrinos enfermos, y dedicar el resto de su vida á las prácticas devotas. Otras santas mugeres contribuyeron a no tardar a la fundación de un asilo para los pobres enfermos; y compraron una casa en un punto vecino de la ciudad de Jerusalem para albergue de convalecientes."

També l'Emperador Constantí per tal d'atendre els pelegrins que en el seu romiatge als Sants Llocs hi sojornaven de pas, féu construir un magnífic Hospici a Constantinoble.

I Justinia, en 530, bastí a Jerusalem un altre gran edifici conegut per *Hospici de Sant Joan*, que més tard pertanesqué a una Ordre religiosa d'aquest mateix nom.

Des de llavors s'anaren alçant en altres bandes refugis semblants pels pobres; i eren tan estimats i beneficiosos pel poble, que Julià l'Apòstata, el qual hauria volgut revifar els déus del gentilisme morent, veié amb aquestes obres de caritat créixer el nombre de *cristians*, fent-ne bastir, tot seguit d'altres per tal d'oposar-se a aquells amb la filantropia pagana.

A aquests bells exemples de cristià humanita-

risme que el sentiment religiós anava estenent pertot, no hi foren pas estranys els nostres vells compatricis vigatans. N'hi ha prou per a demostrar-ho, amb una suscinta exposició de les principals fundacions, fogars de caritat, que encara avui ens recorden, dignament coronades per l'actual Hospital de Terrades, el *Sant Hospital de Vich*: l'*Hospital de la Santa Creu*.

Diguem alguna cosa dels benèfics asils que el precediren: com l'*Hospital dels Leprosos*; l'*Hospital de Pelegrins*, i l'*Albergueria* per a sacerdots malalts.

L'HOSPITAL DELS LEPROSOS O DE SANT JAUME

Sortint de Vich pel camí de Tarradell, a un tirat de pedra, es troba una capella petita de Sant Jaume, molt vella, de pobríssim aspecte, i tançada tot l'any, llevat de la diada del seu Sant, que encara s'hi fa un aplec (antigament més concorregut que avui) celebrant-s'hi en honor seu una devota funció religiosa.

És la memòria existent d'un Hospital, que cap allà el segle XI o XII s'aixecà a la pietat del poble per empar i remei dels desgraciats que el terrible flagell de la lepra havia ferit.

Se'n tenen poques notícies. En uns opúscles que l'antic canonge de Vich, l'illustre antiquari En Jaume Ripoll publicava, cita el testament d'una tal Florència, fet en 30 de setembre de 1920, llegant a *Sant Jaume dels Leprosos sis denaris*.

El Rei Pere II, escaient-se a Vich, li concedí un cens de cinc sextaris de vi (si fa no fa, tres litres) que a nom seu li havia de donar cada any En Berenguer de Sala

Una altra escriptura de 1230 nomena a En Raimond de Cabanes, En Guillem Pla i En Pere de Ripoll *Germans de Sant Jaume dels malalts*: la qual cosa vol dir que hi hauria llavors una comunitat o confraria, encomanada de l'assistència dels leprosos. L'esmentada casa vivia només de les caritats de la gent, puix que no tenia altra cosa que onze lliures barcelonines de renda. Devia costar quelcom de subvenir a les necessitats de tots els qui acudien a l'hospitalària porta, ja que el Papa Benet XIII l'afavorí incorporant-hi el *benefici de Sant Hipòlit*, fundat en la Catedral

² *Diccionario Montaner y Simón.*

³ Salarich, fill.